

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

skal foretage besigtigelser o. s. v., det kan kun være i de rene undtagelsestilfælde; det må, som det ærede medlem sagde, ske ved konsulent. Men der bør, synes jeg, være et klart parlamentarisk ansvar, og dette parlamentariske ansvar kan jo ikke fastsættes, medmindre ministeren får en stilling som i forslaget anvist.

Det ærede medlem spurgte mig om naturfredningskommissionen, Ja, den må naturligvis arbejde videre, men den kan jo vanskeligt gøre det, før dette forslags hovedspørgsmål er afgjort. Jeg skal gerne for mit vedkommende medvirke til at fremskynde kommissionens arbejde, så snart den objektive mulighed foreligger, og jeg regner med, at naturfredningskommissionen igen kan gå i gang med sit arbejde inden for folketingsåret 1963-64.

Det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen indtog jo en meget skarp klassepolitisk holdning til det foreliggende forslag og udtalte, at der ikke kunne ventes nogen som helst støtte fra venstres side. Der kan altså ikke opnås den enighed, som det ærede medlem hr. Thestrup i og for sig ønskede. Et parti har knaldet døren i, og det skyldes det ærede medlems egen frie beslutning, at det er sket. Jeg vil dog gøre opmærksom på, at det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensens udtalelser ikke er overensstemmende med betydningsfulde udtalelser, fremkommet i De samvirkende danske Landboforeningers udtalelse til landsplanudvalget om zoneplanforslaget 1962 for Danmark, hvori fremføres en række reelt landbrugsmæssige synspunkter i spørgsmålet om planlægningen af landets jord, og jeg vil gerne have formandens tilladelse til et par citater, da de på værdifuld måde belyser situationen. Man har, siges det,

„besluttet at gå aktivt ind for en gennemgribende egns- og landsplanlægning“.

Man er

„enig i . . . zoneplanens hovedprincip: at give baggrund for en planlægning og regulering af den fremtidige bebyggelse henimod en samling af bebyggelsen i forud fastlagte områder og gennem en klar afgrænsning af jordens udnyttelsesmuligheder“.

Det er, siges der,

„mere konsekvent straks at angive, hvilke arealer der kan benyttes eller frigøres til sommerhusbebyggelse, og hvilke arealer der skal toltalfredes. De resterende arealer vil da være ren landbrugsjord, som kun vil kunne udnyttes jordbrugsmæssigt. Gennem dette forhold . . . ligger der en sådan landskabsbevarende foranstaltning, at det findes ubegrundet at tinglyse specielle fredningsplaner på en lang række ejendomme. Fredningsplanerne virker nemlig ofte meget generende . . .“

Det fremsatte lovforslag ligger altså ganske på linje med disse ønsker just fra landbrugets side. Modstanden mod ændringerne repræsenterer altså ikke de landbrugsmæssige interesser.

Det ærede medlem talte om de udgifter, der var forbundet med fredning, og det er naturligvis en alvorlig ting. Der blev i året 1958-59 i erstatninger udbetalt 136.676 kr., i 1959-60 328.188 kr., i 1961-62 1.096.537 kr. og i 1962-63 anslået 3.123.775 kr. Nu glæder det mig, at det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen siger, at disse millioner ikke er store penge til fredningsformål, set i relation til det samlede statsbudget; jeg takker for denne udtalelse. Men den stærkt stigende linje hænger naturligvis sammen med den voldsomme stigning i udstykningspriser m. v. Der er dannet — man kunne godt kalde dem „hajselskaber“, entreprenører og vekselere, der opkøber jord, som kan ventes fredet, eller omgivelser til fredet jord, og det presser jo priserne i vejret.

Vi kan næppe fortsætte en progressiv linje som den her angivne med hensyn til erstatninger. Vi kommer meget let frem til et punkt, hvor beløbenes størrelsesorden bringer fredningsarbejdet til standsning og just på et tidspunkt, hvor der over for de ting, der truer, burde kunne gennemføres fredning ikke mindst af rekreative områder.

Det ærede medlem rejste det spørgsmål, om der var grundlovshjemmel, og mente ikke, der fandtes en sådan. Jeg har aftalt med den højtærede justitsminister, at han besvarer dette spørgsmål. Det ærede medlem var jo meget hård i sin anvendelse af ordene, brugte ordet „uanstændigt“ i relation til